

Nous criteris de l'Impost sobre Successions espanyol pels residents andorranos (i de la resta de països extracomunitaris)

Finalment la Direcció General de Tributs (DGT), a la seva consulta vinculant amb número de referència V3151-18, de data 11 de desembre de 2018, ha modificat el criteri que estava mantenint fins avui, en contra de la interpretació que fèiem pràcticament la totalitat d'assessors fiscals de la Sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE), de 3 de setembre de 2014 (assumpte C-127/12) reconeixent l'aplicabilitat del règim previst a la Disposició addicional segona de la Llei 29/1987, de 18 de desembre, de l'Impost sobre Successions i Donacions (LISD), als extracomunitaris o de fora de l'Espai Econòmic Europeu (EEE).

Arran de l'herència d'una persona resident a Espanya que havia heretat uns béns que es trobaven al Principat d'Andorra es va plantejar una consulta a la Direcció General de Tributs d'Espanya (DGT), concretament "la forma de liquidar l'Impost sobre Successions i Donacions".

La DGT va resoldre aquesta consulta amb les següents conclusions:

- La normativa espanyola que regula l'Impost sobre Successions és contrària a la normativa de la Unió Europea al no respectar el principi de llibertat de moviments de capitals de l'article 63 del Tractat fundacional de la UE.
- En aplicació de la jurisprudència del Tribunal Suprem i del TJUE sobre l'abast del principi de llibertat de moviments i capitals de la UE, els efectes de la sentència del TJUE de 3 de setembre de 2014 és aplicable als residents en països extracomunitaris.
- No ha de tenir-se en compte l'exclusió dels països tercers aliens a l'EEE en relació a l'àmbit d'aplicació de la Disposició addicional segona de la Llei 29/1987, havent-se d'aplicar a tots els no residents, amb independència de que resideixin en un Estat membre de la Unió Europea o del EEE o un país tercer.
- La consultant haurà de presentar l'ISD pels béns adquirits, amb independència del lloc on es trobin situats, tenint dret a aplicar la normativa autonòmica a la que resideixi. Em aquest cas, al ser el causant no resident a Espanya l'exacció de l'impost correspon a l'Administració Central de l'Estat.

Quines implicacions té aquesta consulta a la pràctica? Els residents a tercers països que no formin part de la Unió Europea o del EEE podran aprofitar-se de les bonificacions autonòmiques tant a l'Impost sobre Successions com Donacions.

Fins ara, la sentència del TSJ només era aplicada per l'Agència Tributària espanyola als comunitaris o residents a països de l'EEE, en total contradicció amb el contingut i esperit de la sentència, doncs això suposava continuar vulnerant els principis fonamentals sobre els que es va constituir la Unió Europea, concretament la llibertat de moviments de persones i capitals.

A partir d'ara, els extracomunitaris com són els residents al Principat d'Andorra, que hagin heretat o rebut en donació béns situats a Espanya, els quals tributaven per obligació real a l'Impost estatal, es sotmetran a la normativa autonòmica del lloc on els béns es trobin. Això significa que si els béns rebuts estan a Catalunya podran acollir-se a les bonificacions establertes a la Llei d'aplicació o si estan a la Comunitat de Madrid poden inclús obtenir la bonificació del 99%.

A l'inrevés també s'aplicaria, pel cas de residents a Espanya que rebin en herència béns d'una persona amb residència a Andorra, es podran sotmetre a la normativa de la Comunitat autonòmica a la que hagin estat residint.

D'aquesta manera, per fi, s'acaba amb una aplicació de la norma històricament discriminatòria amb els residents extracomunitaris, doncs s'estava incorrent en una greu desigualtat i greuge comparatiu, que ha estat pels assessors fiscals el cavall de batalla dels últims anys juntament amb les regularitzacions fiscals.